

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Roic- Botezatu Lilia

judecând recursul declarat de avocatul Fediuc Constantin în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2023, în cauza penală privindu-l pe

Oleinicov Ivan XXXXXX

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.12.2018 - 06.10.2022;

Instanța de apel: 23.11.2022 - 04.04.2023;

Instanța de recurs: 08.09.2023 - 10.07.2024.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 06 octombrie 2022, **Oleinicov Ivan** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Tot prin aceeași sentință, **Gavriluța Piotr** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În privința acestuia a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest Preventiv pînă la intrarea în vigoare a prezentei sentințe, cu anunțarea în căutare a acestuia.

S-a încasat în mod solidar din contul inculpatului Gavriluța Piotr și din contul inculpatului Oleinicov Ivan în beneficiul lui Naghirneac Serghei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, suma de 4300 (patru mii trei sute) lei.

S-a încasat din contul inculpatului Gavriluța Piotr și din contul inculpatului Oleinicov Ivan în beneficiul lui SRL „Clubul de Hanbal Olympus-85”, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, suma de 17797, 22 (șapte spre zece mii șapte

sute nouăzeci și șapte) lei, 22 bani.

S-a încasat din contul inculpatului Gavriluța Piotr și din contul inculpatului Oleinikov Ivan, în beneficiul lui Rustamli Parviz Aze, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, suma de 2000 (două mii) lei.

A fost soluționată chestiunea privind soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, în perioada de timp nestabilită de organul de urmărire penală dar până la data de 20.06.2018, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, Oleinikov Ivan împreună și de comun acord cu Gavriluța Piotr, aflându-se pe str. bd. Gagarin, nr.14, din mun. Chișinău, prin deteriorarea gratiilor, au pătruns în interiorul depozitului SRLului „Clubul de Hanbal Olympus-85”, de unde în mod tainic au sustras, 4 (patru) jante R-17, cu anvelope de model „Sailun” cu dimensiunile 215/60” la preț rezidual de 4807 lei, o mașină de frezat „Roton „Herz” la preț rezidual de 10 723 lei, o mașină de înșurubat de model „Hummer Flex” la preț rezidual de 1166,67 lei, și un uscător de construcție electric de model „Aeroterm” la preț rezidual de 1100,55 lei, care aparțin SRL-ului menționat.

Ulterior, tot ei în vederea realizării scopului infracțional până la capăt, din același depozit, au mai sustras, un compresor pentru aer de model „Hammer” la preț de 2500 lei, și un aparat de șlefuit de model necunoscut la preț de 1800 lei, care aparțin lui Naghirneac Serghei Vitalie, angajat în calitate de tehnician al SRL „Clubul de Hanbal Olympus-85”, ulterior cu bunurile sustrate au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i astfel SRL-ului „Clubul de Hanbal Olympus-85”, un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 17797,22 lei și părții vătămate Naghirneac Serghei Vitalie un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 4300 lei.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile lui Oleinikov Ivan în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Oleinikov Ivan, prin care a solicitat admiterea apelului, considerarea apelului ca fiind depus în termen, casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Oleinikov Ivan să fie achitat.

În motivarea apelului avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Oleinikov Ivan a invocat că:

- în instanța de judecată inculpatul Oleinikov Ivan nu a fost audiat, potrivit declarațiilor făcute de acesta în cadrul urmăririi penale, vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut și a comunicat că despre sustragerea dată nu cunoaște nimic. La acest furt nu a putut participa deoarece la data de 19.06.2018 a fost reținut de IP Botanica, DP mun. Chișinău, iar la data de 20.06.2018 i-a fost aplicată măsura preventivă- arestul preventiv și plasat în Penitenciarul nr.13 Chișinău, în susținerea acestor declarații a fost prezentată informația eliberată de instituția penitenciară, care confirmă acest fapt;

- în cadrul cercetării judecătorești vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate nu a fost demonstrată iar acuzarea se bazează pe presupuneri. Totodată, prin probele prezentate de către acuzare în instanța de fond circumstanțele declarate de inculpat nici într-un mod nu au fost combătute, ba din potrivă, se confirmă cert că în perioada comiterii furtului inculpatul se afla în detenție. Doar la finele cercetării judecătorești acuzatorul a prezentat instanței procesul-verbal de corectarea erorilor materiale din 12.11.2021, potrivit căruia s-a dispus înlăturarea erorii în ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriu în textul „perioada de timp cuprinsă între data de 22.06.2018 pînă la data de 27.06.2018” fiind indicat corect textul „perioada de timp nestabilită de organul de urmărire penală pînă la data de 20.06.2018”, cu toate că careva probe noi care ar face lumină asupra acestei circumstanțe în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată de acuzare nu au fost prezentate. Prin urmare, consideră că atât ordonanța de punere sub învinuire cât și rechizitoriul întocmit în privința lui Oleinikov Ivan nu întrunesc condițiile legale;

-partea vătămată și martorii au declarat că la fața locului, depozitul SC „Clubul de Hanbal Olimpus - 85” SRL, ultima dată au fost la data de 22.06.2018, ceva suspect nu au văzut și nu au observat ca ceva să fi fost sustras. Ulterior au venit la depozit la data de 27.06.2018 și au depistat că careva bunuri au fost sustrate, iar geamul a fost spart. Fiind audiați în instanța de fond partea vătămată și martorii au susținut declarațiile date la urmărirea penală și nu au putut concretiza în ee perioadă de timp putea fi comis furtul. În ceea ce privește declarațiile martorului Rustamli Parviz, care l-a recunoscut pe Oleinikov Ivan ca persoana care i-a vândut 4 jante cu anvelope, a declarat că le-a procurat cu două săptămâni pînă la ziua audierii, adică data de 12.07.2018. În acest context este necesar de precizat că în perioada indicată de martor, inculpatul Oleinikov Ivan se afla în detenție, cât și în ziua de 12.07.2018. Astfel, declarațiile acestuia urmează să fie apreciate critic deoarece contravin probelor cercetate în speță, iar procedura de prezentare spre recunoaștere ca ilegală, fiind efectuată cu încălcarea normei procesuale aplicabile în acest caz;

-cu privire la aplicarea actului de amnistie la solicitarea apărării, a concretizat, că apărarea a solicitat această măsură doar în cazul în care instanța de judecată va constata vinovăția inculpatului, și nicidecum această solicitare, nu poate fi privită ca o constatare a vinovăției a priori;

- timpul comiterii faptei incriminate este un element important pentru constituirea acuzării, deoarece nestabilirea clară a lui, condiționează alibi-ul inculpatului, iar ca rezultat, soluția poate fi exclusiv de achitare.

3.1. *Sentința primei instanțe nu a fost contestată cu apel de către inculpatul Gavriluța Piotr.*

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2022, apelul avocatului în numele inculpatului a fost respins ca nefondat și menținută sentința fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, cu referire la motivele invocate de apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului, or, acesta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate, or aceste afirmații reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, iar prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpaților Gavriluța Piotr și Oleinikov Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii incriminate.

Necâtând la faptul că partea apărării a pledat pentru nevinovăția inculpaților, vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunii este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate de către instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel și anume: *declarațiile părții vătămate Naghirneac Serghei; declarațiile părții vătămate Pervanciuc Alexandr; declarațiile martorului Rustamli Parviz; declarațiile martorului Naghirneac Vitalii; declarațiile martorului Obertun Timofei; declarațiile martorului Eșanu Grigore; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27 iunie 2018, cu foto-tabel prin care a fost supus cercetării depozitul amplasat pe str. Iurie Gagarin 14, mun. Chișinău (f. d. 32-44); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 01 noiembrie 2018, potrivit căruia martorul Rustamli Parviz a recunoscut persoana din poza nr. 6 Oleinikov Ivan, persoană cu care s-a înțeles ca să îi vândă anvelopele și despre prețul anvelopelor. (f. d. 61-62); procesul-verbal de ridicare din 12 iulie 2018, prin care de la Rustamli Parviz au fost ridicate patru jante din aliaj ușor, patru cauciucuri de model „Ice Blazer” cu dimensiune 215/60 R17. (f. d. 70); procesul-verbal de examinare a obiectului din 24 iulie 2018, prin care au fost supuse examinării patru jante din aliaj cu cauciucuri (f. d. 71); informația 902 nr. 8985, prin care a fost făcut apel la poliție de către Pleșca Maxim prin care la data de 27 iunie 2018 ora 13:30 pe adresa mun. Chișinău, str. Gagarin 14, la Olympus 85, la 26 iulie 2018 au fost sustrate instrumente de 20000 lei. (vol. I, f. d. 13); procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 27 iulie 2018, în care sunt consemnate declarațiile lui Naghirneac Serghei, unde indică că solicită a fi atras la răspundere persoane necunoscute lui care i-au sustras bunuri în valoare totală de 4300 lei. (vol. I, f. d. 18); demers din 18 iulie 2018, depusă la IP Centru de către directorul CDH „Olimpus-85” în care indică că solicită a fi atrase la răspundere*

persoane necunoscute care la data de 17 iunie 2018, data dezvăluirii au sustras din bl. Gagarin 14/1 depozitul tehnic, următoarele bunuri materiale: anvelope cu discuri Sailun 215/60 R17 – 4 buc., în valoare de 4807 lei, mașina de frezat Roton „Herz” (grooving tool with dust bag) 1 buc., în valoare de 10723 lei, mașina de înșurubat Hummer Flex 1 buc. în valoare de 1166,67, uscător de construcție Aeroterm electric 1 buc. în valoare 1100,55 lei, bunuri materiale în valoare de 17797,22 lei. (vol. I, f.d.19); rezultatele inventarierii bunurilor materiale a companiei CDH „Olimpus-85”, în care se indică în urma inventarierii bunurilor materiale în depozitul nr.1, a fost dezvăluită lipsa bunurilor următoare anvelope cu discuri Sailun 215/60 R17 – 4 buc., în valoare de 4807 lei, mașina de frezat Roton „Herz” (grooving tool with dust bag) 1 buc., în valoare de 10723 lei, mașina de înșurubat Hummer Flex 1 buc. în valoare de 1166,67, uscător de construcție Aeroterm electric 1 buc. în valoare 1100,55 lei, suma prejudiciului constituie de 17797,22 lei. (vol. I, f. d. 23); act de inventariere a companiei CDH „Olimpus-85” din 16 iunie 2018, și actele anexate la inventariere în care se indică au stabilit lipsa anvelope cu discuri Sailun 215/60 R17 – 4 buc., în valoare de 4807 lei, mașina de frezat Roton „Herz” (grooving tool with dust bag) 1 buc., în valoare de 10723 lei, mașina de înșurubat Hummer Flex 1 buc. în valoare de 1166,67, uscător de construcție Aeroterm electric 1 buc. în valoare 1100,55 lei, suma prejudiciului constituie de 17797,22 lei. (vol. I, f. d. 24-31); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27 iunie 2018, prin care s-a stabilit că „...În partea laterală a construcției este un geam cu trei secțiuni care este dotată cu gratii. Din colțurile drepte gratiile sunt forțate și îndepărtate la o distanță de 1 m. de la perete. secțiunea nr. 2 a geamului se observă că este forțată și căzută la podea. Prin geam se observă mai multe ruloari cu o înălțime aproximativ de 2 m. Fiind examinată fereastră se observă mai multe urme de forțare, pe toată suprafața acesteia....În una din camere de dimensiuni mai mici se observă mai multe instrumente electrice de diferite modele...” (vol. I, f. d. 32-33).

Prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin. (4) din Cod de procedură penală și apreciindu-le în sensul art. 101 alin. (1) din Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, instanța de apel a constatat că probele prezentate spre cercetare în cadrul ședinței de judecată de parte acuzării, în special declarațiile părților vătămate Naghirneac Serghei, Pervanciuc Alexandr, martorilor Naghirneac Vitalie, Rustamli Parviz Ayathan Oglu, Obertun Timofei, Eșanu Grigore, prezentate în cadrul audierii la organul de urmărire penală cât și în instanța de judecată sunt consecvente și clare, se coroborează cu probele prezentate în sprijinul învinuirii, care, în ansamblu, combat versiunea inculpaților de nerecunoaștere a vinei și, respectiv, dovedesc cu certitudine vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunii de furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două sau mai multe persoane prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, prevăzute de art.186 alin. (2) lit.b), c), d) din Cod penal.

Instanța de apel a reține că, în coroborare cu probele indicate și în demonstrarea vinovăției inculpaților vin și declarațiile inculpatului Gavriluța Piotr efectuate în cadrul urmăririi penale unde a indicat că „... aproximativ la mijlocul lunii iunie cunoscutul lui Oleinikov Ivan, în timpul unei discuții a comunicat că anterior a fost în mun. Chișinău, și tainic a pătruns într-un depozit de unde a sustras niște bunuri, și i-a propus și lui să meargă cu el să mai sustragă câteva de acolo, deoarece este de unde. Din motiv că era într-o situație financiară precară a căzut de acord cu propunerea lui Ivan. Peste câteva zile împreună cu Ivan a sosit în mun. Chișinău, și împreună cu Ivan a mers în regiunea Gării Feroviare Chișinău. A așteptat să se întunece și el l-a condus prin parcul de vizavi de Gara Feroviară la un gard din fortan. Ajunși aici Ivan a comunicat că depozitul se află peste acest gard. Ivan a sărit primul gardul și a zis să aștepte un pic. Peste câteva secunde a strigat și a cerut să sară și Piotr gardul. Sărind gardul a ajuns într-o curte neiluminată. Ce se mai afla în curte nu poate comunica căci nu a văzut din cauza întunericii. Ivan a arătat o fereastră din PVC pe care el o forțaseră și a zis că prin ea o să intre în depozit. Intrând în depozit sa ciocnit cu un zid improvizat din rulouri de linoleum. Ivan a arătat cum să le sară astfel ca să nu le dărâme jos și a sărit și peste aceste rulouri. După ele erau deja alte rulouri și făcute cărare printre ele pentru a putea merge. Ivan a luat-o spre stânga și a arătat într-o cămăruță patru roți de mașină cu tot cu anvelope. Ei au decis să le sustragă anume pe dânsese. După aceasta împreună a sustras roțile din depozit și le-a aruncat peste gard. Din motiv că era întuneric au decis să ascundă cele patru roți în niște tufișuri din parc. După aceasta a acoperit roțile cu niște crengi și au plecat. A doua zi în jurul orei 11 împreună au mers la „Piața Centrală” unde au întrebat de comercializanți unde ar putea vinde roțile. Unul dintre ei iau îndreptat la o persoană de etnie caucaziană, spunându-i-i să i le propună lui. Ei au găsit și propunându-i-i roțile el a căzut de acord și au bătut palma la 2000 MDL. După aceasta el cu Ivan au mers înapoi în locul unde au ascuns roțile și le-a luat de acolo. Astfel, în doi, cu roțile în mâini, la troleibuz și au ajuns înapoi la „Piața Centrală”. Pe drum nu au fost opriți de nimeni. I-au dat roțile persoanei cu care bătuse palma, au primit în schimb 2000 MDL pe care i-au împărțit la jumate cu Ivan.”; (vol. I, f. d. 84). În confirmarea declarațiilor inculpatului Gavriluța Piotr vin și declarațiile martorului Rustamli Parviz Ayathan Oglu care a declarat că „În dimineața unei zile din vara anului 2017, se afla la piața centrală din mun. Chișinău, cu automobilul său personal.... Mergând la deal pe str. Tighina a văzut un cărucior pe care erau amplasate 4 roți de mașină, în preajma acestui cărucior erau 3 bărbați și o parte feminină, o doamnă. Și pe el l-a oprit și i-au propus că dacă le dau 3 000 lei ei le vând, la care el a fost de acord, a dat 3 000 lei și a luat acele roți..... Astăzi fiind întrebat care din persoanele indicate în fotografie, f. d. 61 verso, îi este cunoscută persoana din fotografia nr. 6 precum ca persoană care i-a vândut jantele. La f. d. 63 proces-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie, unde este semnătura sa cunoaște persoana din fotografia nr. 2, ca persoana care la fel i-a vândut jantele. Persoana din fotografia

nr. 2 la f. d. 63 a luat nemijlocit banii pentru acele jante. Suma de 2 000 lei pentru el este considerabilă. Jantele erau de mărimea 17, titan, lui nu i-au convenit. El a dat pentru ele suma de 3 000 lei.” Tot odată și în cadrul urmăririi penale martorul Rustamli Parviz Ayathan Ogli conform procesului-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 01 noiembrie 2018, acesta a recunoscut persoana din poza nr. 6 Oleinikov Ivan, persoană cu care s-a înțeles ca să îi vândă anvelopele și despre prețul anvelopelor.”

În confirmarea infracțiunii precum și că fapta a fost comisă până la data de 20 mai 2018 mai vin și declarațiile martorului Eșanu Grigore care fiind audiat în cadrul urmăririi penale a declarat că „...Aproximativ cu 2-3 săptămîni în urmă (înainte de data de 05.07.2018), în timp ce servea cafea cu un alt prieten pe teritoriu Gării Feroviare de ei s-a apropiat Petrea cu prietenul său cu un lot de ghete sportive. ... Peste alte 3-4 zile de ei iarăși s-a apropiat Petrea și de această dată i-a propus spre vânzare un set de jante la 17, echipate cu anvelope de iarnă și un rulou sau două de linoleum, pe bază de covrolin, lungimea rulonului 6m. Din motiv că nu avea nevoie nici de una, nici de alta, i-a refuzat. Petrea i-a mai comunicat că sunt la 5 găuri și pentru MERCEDES...”

În acest context instanța de apel a conchis că nu există temeii pentru a da o nouă apreciere probelor, fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Totodată, instanța de apel a considerat că, versiunea părții apărării privind nevinovăția inculpatului Oleinikov Ivan în comiterea infracțiunii incriminate, reprezintă doar o strategie de apărare și de eschivare de la răspundere penală, ori în ședința de judecată s-a dovedit cu certitudine că acesta este vinovat de comiterea infracțiunii incriminate.

Astfel, în cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate inculpaților, inclusiv vinovăția acestora, iar argumentele apelantului, precum că inculpatul Oleinikov Ivan urmează să fie achitat de comiterea infracțiunii incriminate, or acuzarea adusă acestuia este bazată doar pe presupuneri, conținând mai multe dubii, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei, inclusiv declarațiilor însuși a inculpatului Gavriluța Piotr.

Cu referire la argumentul părții apărării indicate în apelul declarat precum că inculpatul Oleinikov Ivan urmează a fi achitat de comiterea infracțiunii ce i se incriminează, or la data de 19 iunie 2018 acesta fusese reținut și plasat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, ceea ce condiționează alibi-ul inculpatului, nu a fost reținut de către instanța de judecată, or de fapt de către partea acuzării în ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriu a fost indicat că fapta a fost comisă în perioada cuprinsă între data de 22.06.2018, până la data de 27.06.2018, însă ulterior de către acuzatorul de stat prin procesul-verbal privind corectarea erorilor materiale a fost indicat că fapta a fost comisă în perioada de timp nestabilă de organul de urmărire penală dar până la data de 20.06.2018, ceea ce nu contravine prevederilor art. 249 Cod

de procedură penală în care se prevede expres că: (1) *Erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de însuși organul de urmărire penală, de judecătorul de instrucție sau de instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu.* (2) *La corectarea erorilor materiale, părțile pot fi chemate spre a da explicații.* (3) *Despre corectarea efectuată, organul de urmărire penală întocmește un proces-verbal, iar judecătorul de instrucție sau instanța de judecată – o încheiere, făcându-se mențiune și la sfârșitul actului corectat.*

Totodată martorii Eșanu Grigore și Rustamli Parviz au confirmat că perioada aproximativ de comitere a sustragerilor a fost în perioada lunii iunie, mai mult prin procesul-verbal de recunoaștere a persoanei Parviz Rustam a recunoscut ambii inculpați drept persoanele care i-au vândut jantele.

De asemenea, instanța de apel nu a avut temei de a interveni în sentința instanței de fond nici în partea stabilirii pedepsei or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, inculpaților fiindu-le aplicată o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Instanța de apel a menționat că, conform art. 385 alin.(1), pct. 11) Cod procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă.

Astfel, potrivit art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Conform art. 220 Cod procedură penală, (1) acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, (2) normele procedurii civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementari, (3) hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept .

Prin urmare, Colegiul a relevat că prin ordonanța din 17 septembrie 2018 Naghirneac Serghei a fost recunoscut în calitate de parte civilă, având în vedere faptul că prin infracțiunea săvârșită i s-a cauzat un prejudiciu în mărime de 4300 lei.

Prin ordonanța din 18 septembrie 2018 a fost recunoscută în calitate de parte civilă SRL „Clubul de Hanbal Olimpus-85” reprezentant de cet. Pervanciuc Alexandr, având în vedere faptul că prin infracțiunea săvârșită i s-a cauzat un prejudiciu material în mărime de 17797,22 lei. (Vol. I, f. d. 53-54).

Prin ordonanța din 01 noiembrie 2018 a fost recunoscută în calitate de parte civilă Rustamli Parviz Aze, având în vedere faptul că prin infracțiunea săvârșită i s-a cauzat un prejudiciu material în mărime de 2000 lei. (Vol. I, f. d. 66-67).

Prin urmare, instanța de fond corect a concluzionat ca inculpații să compenseze părților vătămate prejudiciul cauzat prin infracțiune.

6.1. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *avocatul Fediuc Valentin în interesele inculpatului Oleinikov Ivan a atacat-o cu recurs*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) și 11) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Oleinikov Ivan să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, sau procesul penal să fire încetat în legătură cu intervenirea prescripției.

În motivarea recursului indică aceleași argumente ca și în apel (pct.3 din prezenta decizie), suplimentar mai invocă:

- potrivit art.60 alin. (1) lit. b) Cod penal persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Potrivit art.275 pct.4) Cod de procedură penală urmărirea penală nu poate fi promită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripte sau amnistia. Potrivit art.435 alin. (1) lit. b) Cod de procedură penală judecând recursul, instanța adopta una din următoarele decizii: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal in cazurile prevăzute de prezentul cod;

- fapta de care este acuzat Oleinikov Ivan este o infracțiune mai puțin grava. Din argumentele acuzării, raportate la circumstanțele cauzei, chiar și în lipsa stabilirii clare a timpului comiterii faptei, de la care poate fi calculate prescripția, se poate cert de stabilit ca cel puțin după data de 19.06.2018 fapta nu putea fi comisa, deoarece Oleinikov Ivan se afla în custodia statului. Aceasta permite să se constate, ca prescripția tragerii la răspundere penală pentru fapta imputată lui Oleinikov Ivan a expirat la data de 18.06.2023. Expirarea prescripției conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal condiționează încetarea procesului penal în cadrul examinării cauzei în procedura recursului ordinar;

- acest temei de recurs îl invocă pentru cazul în care instanța de recurs nu va găsi suficiente argumentele apărării privind alibi-ul inculpatului in timpul presupus al comiterii faptei și nu va găsi de cuviința pronunțarea unei soluții de achitare.

6.2. La 04.10.2023, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit un demers din partea inculpatului Oleinikov Ivan, invocând ca la momentul reținerii la 16.07.2018, fiind interogat în calitate de martor, a fost maltratat și amenințat pentru a scrie totul sub dictarea organului de urmărire penală, în caz contrar va fi condamnat și pe alte articole. De asemenea în cabinet a fost adus și Gavriluța Piotr, care la fel a dat declarații sub dictarea anchetatorului. Remarcă faptul că au fost fixate toate vătămarile corporale în Penitenciarul 13.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul depune referință privitor la opinia asupra recursului ordinar declarat,

pledând pentru casarea totală a deciziei, ca fiind una ilegală, cu adoptarea soluției ce se impune, argumentând că instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală și-a motivat corect soluția pronunțându-se asupra tuturor motivelor relevante în apelul declarat.

Totodată, a punctat, că instanțele judecătorești de fond și cea de apel eronat au reținut neaplicarea, inclusiv din oficiu, în temeiul art.107 Cod penal, a prevederilor Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința lui Oleinikov Ivan, acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, cu liberarea acestuia de pedeapsa penală, nefiind constatate careva interdicții în vederea aplicării actului de amnistie.

Cu referire la demersul inculpatului Oleinikov Ivan, privind aplicarea în privința sa a tratamentului inuman și degradant, s-a stabilit, că ultimul, începând cu stadiul de efectuare a urmăririi penale și cea de continuare a examinării fondului cauzei penale de către instanța de apel, nu a invocat asemenea încălcare, fapt ce denota o versiune inventată de inculpat. Însă, o dată ce instanța de recurs va decide remiterea cauzei penale spre rejudecare în instanța de apel, în scopul neîngrădirii accesului, lui Oleinikov Ivan, la un tribunal efectiv, necesită, că la rejudecarea cauzei să fie verificată această versiune a inculpatului.

8. Judecând recursul în baza materialelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Cu titlu preliminar, completul de judecată menționează că din interpretarea art. XI alin. (3) Legea nr. 246 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție), din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 rezultă că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului, procedura de judecare urmând a fi efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În cazul din speță, recurentul a depus recursul până la 01 septembrie 2023, astfel că acestea se judecă în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii lui.

În continuare, completul de judecată, pornind de la faptul că instanța de recurs este obligată de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea *Leoni versus Italia*), stabilește că speței îi sunt incidente prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) potrivit căroră, judecând recursul, instanța îl admite, casează integral hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, completul de judecată, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, completul de judecată atestă că, apelul reprezintă cel de-al doilea grad de jurisdicție penală al fondului cauzei, care, fiind o cale de atac de reformare a hotărârii primei instanțe, presupune o continuare a judecării în vederea adoptării și pronunțării unei decizii legale, întemeiate și motivate, urmând a aplica efectul devolutiv, în conformitate cu care instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului (art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală).

Prin urmare, pornind de la faptul că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept și declanșează o continuare a judecării cauzei în fond, producând un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat, completul de judecată reține că, în cauza dată, instanța de apel nu și-a exercitat în deplină măsură atribuțiile prevăzute de lege și erorile de drept admise la etapa examinării cauzei în instanța de fond au fost preluate de către instanța de apel.

Instanța de recurs constată că, la caz este incident temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 11) Cod de procedură penală (redacția Legii 66 din 05.04.2012 în vigoare din 27.10.2012), instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

Asupra celor constatate supra, completul de judecată reține:

În primul rând, potrivit apelului declarat se atestă ca avocatul apelant, a solicitat a considera apelul ca fiind declarat în termen sau a-l repune în termenul de declarare, din motivul necomunicării în termen a hotărârii primei instanțe. În acest context instanța de recurs menționează, că o atare argumentare în decizia contestată, întru susținerea soluției de repunerea apelului în termen, nu este reținută. Mai mult, în opinia instanței de recurs în cauza dată nu au fost elucidate circumstanțele importante pentru justa soluționare a acesteia, și anume instanța de apel **nu a stabilit cu certitudine care a fost momentul de la care începe a curge termenul de atac**, sentința fiind pronunțată la 06 octombrie 2022 (f.d. 54-74, vol.3), iar apelul fiind depus la 15 noiembrie 2022 (f.d.77, vol.3).

La acest capitol, instanța de recurs semnalează:

- potrivit procesului verbal al ședinței de judecată a primei instanței din 29 iunie 2022, avocatul inculpatului Oleinikov Ivan, Valentin Fediuc, fiind prezent la ședința de judecată a fost anunțat că deliberarea și pronunțarea sentinței se amână pentru 22 septembrie 2022 (f.d.44, vol.3 și f.d.223, vol.2);

- la 22 septembrie 2022, potrivit certificatului anexat la materialele cauzei, ședința de judecată nu a avut loc, din motivul că judecătorul a fost delegat într-o vizită de lucru, fiind amânată ședința de judecată pentru 06 octombrie 2022 (f.d.224, vol.2), nefiind clar, cine din părțile procesului a fost înștiințat de data pronunțării sentinței, deoarece o recipisă, contra semnăturii în acest sens la materialele cauzei lipsește, iar potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 06 octombrie 2022, sentința a fost pronunțată în lipsa părților (f.d. 45, vol.3), însă potrivit recipisei de la f.d.75, vol.3, care nu este datată, copia sentinței a fost înmănată procurorului și avocatului inculpatului Gavriluța Piotr, Roșca Inga, sentința în privința căruia nu a fost contestată. Cât privește inculpatul Oleinikov Ivan, acesta fiind audiat în cadrul instanței de apel a declarat că nu a primit sentința din 06 octombrie 2022 (f.d.94, vol.3);

- termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac. Subsecvent, art.402 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel, iar art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, prevede că, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

În al doilea rând, instanța de apel fiind al doilea grad de jurisdicție, judecând cauza în ordine de apel nu a sesizat și corectat erorile de drept admise de prima instanță, le-a repetat și acceptat, iar acestea din urmă nu pot fi corectate în prezenta procedură, iar instanța de recurs nu poate substitui instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

Astfel:

- potrivit procesului verbal al ședinței de judecată în instanța de fond avocatul Valentin Fediuc în numele inculpaților Gavriluța Piotr și Oleinikov Ivan, au solicitat aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova(f.d. 14, Vol.3);

- potrivit sentinței, instanța de judecată a respins aplicarea actului de amnistie în privința inculpaților menționând că: *„conform prevederilor art. 2, alin. (3) al Legii menționate „Încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate”.* Conform materialelor cauzei penale inculpații nu au depus o cerere prin care să solicite aplicarea prevederilor Legii cu privire la amnistie, mai mult inculpații nu au fost prezenți la ședințele de judecată pentru a solicita legea cu privire la amnistie, aceștia fiind anunțați în căutare, nu au recunoscut vina, prejudiciul cauzat prin infracțiune nu l-au restituit părții vătămate, în baza celor menționate instanța ajunge la concluzia că inculpaților nu pot fi aplicate prevederile Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, publicată în Monitorul Oficial nr. 325-333 art. 510 din 31.12.2021.”

La acest capitol instanța de recurs menționează că, în corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei. Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. **În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî liberarea de executare a pedepsei, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.**

Deci, prezența acordului în scris al inculpatului referitor la aplicarea actului de amnistie rezultă din consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, care atestă clar și concludent că încetarea procesului penal

în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de prima instanță, **și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte** (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) Cod de procedură penală).

Ulterior însă, dat fiind că **procedura continuă în mod obișnuit** (art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală), **prima instanță și instanța de apel** (art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 Cod de procedură penală), hotărâsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie **doar prin adoptarea sentinței sau deciziei de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei** (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 Cod de procedură penală).

În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

E de menționat că, în cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea amnistiei (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât amnistia; se eschivează de la prezentare în ședință și examinarea cauzei are loc în lipsa sa), doar atunci instanța de judecată urmează să examineze probele, emițând o sentință. Această sentință poate fi de achitare, de încetare (pe alt temei decât amnistia) sau de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei.

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond și, repetându-le întocmai, nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință neîntemeiată legal, mai mult ca atât inculpatul Oleinikov Ivan a fost prezent la examinarea cauzei în instanța de apel și careva interdicții în liberarea ultimului de pedeapsa aplicată în baza actului de amnistie nu s-au constatat.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 11) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În al treilea rând, instanța de recurs referindu-se la argumentele invocate de către inculpat în cererea depusă, cu privire la aplicarea acțiunilor de tortură în privința sa, menționează că, la rejudecarea cauzei în scopul neîngrădirii accesului lui Oleinikov Ivan la un tribunal efectiv, necesită, să fie verificată și această versiune a inculpatului.

Prin urmare, concluzionând, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție indică că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările

expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Oleinikov Ivan, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2023, în cauza penală privindu-l pe **Oleinikov Ivan XXXX**, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Roic- Botezatu Lilia